

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Fetelés szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: —

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

A börzebetyárok és pénzügyintézetek.

(—s) Feltűnt, hogy a legutóbbi időben mily sok pénzügyintézet alakult részint részvénytársasági, részint szövetségi alapon, úgy a fővárosban, mint a vidéken, különösképen pedig Debreczenben. Sokat lehetne írni arról, hogy mily szédelgéseket követnek el egy ily pénzügyintézet megalapításánál. Kezdve azon, hogy a részvényeknek nagy részét nem a közönség, hanem a bankdirektori állásra és címre szomjuhozó alapítók által álló consortium jegyzi, folytatva azon, hogy sok esetben az egyes részvények utáni 30 százaléknak befizetése sem történt meg és ennek dacára a rangkórságban szenvedő igazgatóság a céget bejegyezteti, mert csak azt igazolja, hogy a részvénytőkének 30 százaléka befizettetett, amely 30 százalék befizetést a vállalat terhére felvett váltókölesönnek összegével eszközölik. A vállalatához szükséges alapítók tehát 30 százaléka sem állván rendelkezésére, folytatják a szédelgést akként, hogy a consor-

tium által jegyzett részvényeket lombardirozzák, vagyis ezen merőben értéktelen részvények által fedezett kölcsönt vesznek fel, melynek kamatait ép úgy mint a 30 százalék befizetésének igazolhatására felvett váltókölesönnek kamatait is a vállalat által fizettetik az ambíciózus gründolók. Amde a régebbi, egészséges, szolid alapon keletkezett pénzügyintézetek óvatosak. Már az alapítói névsorból rendszerint megállapítják, hogy az új alapításnál aligha megy minden a törvényes rendben. Tudják, hogy a lombard kölcsön fedezésével felajánlt részvények fületlen gombot sem érnek, hogy tehát azt fedezetül elfogadni nem lehet. De nehogy azzal vádoltassanak, miszerint az új vállalat üzemét csupán a verseny szempontjából meggátolni akarják: megadják a kért hitelt, de csak az igazgatóság tagjai által saját személyükben és egyetemleges felelősség mellett vállalt kötelezettség ellenében. Persze az igazgatósági tagok ha egyszer kimondták az a-t, a b-nek kimondásától sem igen tartózkodnak. És ha mégis akadna köztük olyan, akiben fel-

támadt a lelkiismeret szava, az húzódozik, aki saját vagyonát és családjának érdekeit félti a bizonytalan jövő eshetőségeitől: no annak jobb lett volna nem is születnie. Mert a rangkóros direktor urak olyannyira ráesnek, addig beszélnek, érvelnek az új vállalatról, ennek fényes jövőjéről, míg végre is elveszik az illetőt lábáról és aláíratják vele az egyetemleges kötelező okiratot. Ime ily módon szerzik meg az újabb sütetű pénzügyintézetek és iparvállalatoknak alaptőkét! — tisztelet a szerfelett ritka kivételeknek!

De még mindez csak kezdete a szédelgéseknek. Mert a vállalatnak a részvénytőkénél sokkalta nagyobb összegre van szüksége. Ha a részvénytőkét csupán jelzálogkölesönökbe fektetnék: a pénztár hamarosan kiürülne és a Goldstein-féle tőzsdebetyárok váltóinak leszámítására nem maradna pénze. Visszleszámítási összeköttetésbe lép tehát más szilárd pénzügyintézetekkel. Amde ezek ezuttal sem ugranak be oly hirtelen, mint a gründoló urak azt előre elképzelték. Például az Osztrák Magyar Bank csak a má-

Nyári esték.

A „Debreczen“ számára írta: Szunyogh Barna.

I.

Esti gyónás.

„Oly boldog is vagyok ha itt az este,
Ha elcsitul a szív, pihen az élet,
Ha álom száll az akáclevelekre,
Ha hallgatok s a csillagokba nézek . . .

Ilyenkor minden csupa jóság, szépség,
Alvó világnak csupa gondolat,
S hogy titkait a poéták megértsék:
Pehelykönnyű s ezerszer finomabb . . .

Sok villogó kis szentjános bogárka
Ezüst mesékkal szövö be a földet,
Leányszemem hogy kibetűzze, lássa . . .

Ha most jönnének pénzes lovagok,
Azt mondanám a csuf aranyözönnek:
Egy koldus lantos vár, — azé vagyok . . .“

II.

Muzsikaszó.

Csillagos este. Muzsikaszó.
Alszik a fű, a lomb, a falu.
Csak az én valakim álmodik ébren:
Az imás angyal, a szőke hajú.

Merengve áll ott a kertkerítésnél.
Szívébe olvad, röppen a nóta . . .
Valami lagzi van a közelben,
Ott eped, ott sir a hárfa vonója.

Szenvedek, égek, hogy nem vagyok ott.
Szívesen lennék ugarlevegő,
Illat, mit mély sóhaja szív be,
Vagy dal, a szíve fölött lebegő . . .

Mig perdül a rim e magányban
És altat a csend s az óra szalad:
Én bizony ép csak azon tündööm,
Hogy mire gondol ő azalatt . . .

Valami rózsás lagzira tán
S jövőbe látón belepirul,
Vagy angyali lelkét küldi felém,
Hogy poéta legyek a csókjaitul . . .?

Itt a gallok hazájában.

A „Debreczen“ számára írta: Oláh Gábor.

Itt a gallok hazájában
Színes tréfák a szerelmek.
Itt a csóknak csók az ára,
Nincs a kedvnek éjszakája.
Itt a vágyak jönnek, mennek,
Járnak, szállnak s megpihennek.

Itt a lányok koszoruját
Nem szomorú tündér fonja;
Utcagyermek a szerelmök,
Nincsen ayja, nincs otthonja.
Ma pirosban, holnap kéken,
Holnapután — fenn az égben.

Én, szomorú nemzeteknek
Jajjal fogant ivadéka:
A halálost, a gyötrelmet

Elkezdem játszani néha.
De jaj százszor a szívemnek!
Ha megfájult: nem pihen meg.

Én nem tudom a szerelmet
Eljátszani, elkacagni . . .
Egy szerelem viharában
Meg kell szívemnek szakadni.
Itt szeretnek, azért élnek,
Szerelemtől halok én meg.

Páris, 1908.

Evelin grófnő.

A „Debreczen“ számára írta: Zivuska Andor.

Egy nap, egy izzón ragyogó nyári délután Evelin grófnő elhagyta a kastélyt. Az öreg gróf, meg a grófné a szomszédos birtokon voltak látogatóba. Egyedül maradt itthon a nagy kastélyban Evelin grófnő meg a komorna, aki bizonyos felügyeleti jogokkal birt a kis grófnő fölött, lévén a kis grófnő legteljesebben számított életkora alig valamivel felül a hat éven.

A kastély elhagyása pedig aképpen történt, hogy mialatt a komorna egy hullámosan hajtott fehér kerti kereveten elszenderedett az aranyos lánzsás kerítés ajtaján kiosont a komtes.

Zavartan állt meg, amikor a fehér kőporos országuton találta magát.

— Az országuton, felügyelet nélkül, gyalog! . . . A budapesti palota hatalmas terméin s az illyefalvi kastély gondosan nyírt parkjain kívül eső helyen csak gummitalpu

sodik, nem ritkán a harmadik évi mérleg eredményéhez képest ad visszleszámitolási hitelt, ha már t. i. látja, hogy az új vállalat kezd megszilárdulni. Az Osztrák Magyar Bank tehát óvatos, de ez az óvatosság teljesen tiszteletreméltó közérdekű szempontokon alapszik. Mert ez által a hitellel üzött visszaéléseket és azt akarja meggátolni, hogy egy néhány stréber bankdirektor kedvéért ne essenek mások is áldozatul. Ez az előre látó takarékosági és óvatos osztrák szellem azonban nem igen tudott meghonosodni a mi — még régebbi pénzintézeteinkben sem. A mi pénzintézeteink — de szinten a szükkeblőség vádjától félve — megszavazzák a visszleszámitolási hitelt, de ismét csak az igazgatósági tagoknak személyes és egyetemleges felelősség vállalása ellenében. És most már az üzem megkezdése után csakugyan furcsán venné ki magát az, hogyha ez ellen a felelősségvállalás ellen valamelyik igazgatósági tag tiltakoznék.

Hogyne! hiszen ez által a vállalat hírnevének megbízhatóságának árt, — mondja a többi stréber igazgatósági tag — akkor hogyan várjanak más pénzintézetektől bizalmat, hogyha a saját igazgatóságuknak tagjai sem biznak benne! Tehát újabb személyes és még hozzá egyetemleges felelősség keletkezik, nem ritkán 100,000 koronát meghaladó összegben, melynek a vége rendszerint az, hogy egy kis pénzpiaci válság, vagy kamatláb emelkedés miatt recsegve-ropogva omlik össze az egész svindli alkotmány és a tisztelt igazgatósági tagok fizethetnek. És az az igazgatósági tag, aki vagyont, társadalmi állását, becsületét, tekintélyét megóvni akarja: fizet is, mint a parancsolat. Amde a stréber gründoló most már nincs

sehol. Ő nem fizet, mert neki semmije sincsen, ha volt is, igyekezett azt úgy elrejtetni, más nevekre átiratni, hogy az ő üldözése kevesebb eredménnyel járna, mint a kopasz beretválás. Tehát az aránylag rájuk eső részt is a többi, a jóhiszemű, a vagyonos igazgatósági tag fizeti, ezek vonják el maguktól és családjuktól a megtakarított pénzüket, megvonják a művelt ember élet-szükségleteinek beszerzésére szolgáló eszközöket; a strébernek pedig a markukba nevetnek, ők a jóhiszemű és becsületes igazgatósági tagok vagyonaiból és a társasági tagok részvényeiből éveken át kártartatták magukat, uraskodtak, gummirádlereztek, egyszóval adták az előkelő direktort!

Hej! de sok jó magyar pénz, de sok becsületes munkának gyümölcsét pusztították el ily módon is a börzebetyárok.

Mert tudni kell, hogy a legtöbb újabb pénzintézeti alakulás a börzebetyárok akna munkájának mérges gyümölcse.

A börzebetyár ugyanis a buza, árpa stb. árának emelkedése vagy esése következtében beállott veszteségről áldozatától fedezetet követelvé, a megszorult áldozat örül, ha a fedezetet készpénz helyett váltóban adhatja. Arra számít, hogy majd jön az aratás, jön a Lőrinc napi nagy szabadság, eladjuk a jószágot és majd kifizetjük a váltót. Amde a börzebetyár nem várhatja ezt az időt, neki pénz kell, pénz, pénz, és ismét csak pénz! Leszámitolja tehát a váltót az önmaguk által és önmaguk számára alapított pénzintézetnél, hogy a pénzt megkaphassa. Az áldozat most már a banknak lesz adósa. És ennek kétféle jó következménye van a börzebetyárra nézve. Egyik az, hogy a

pénzt már megkapta, másik az, hogyha az áldozat nem fizet, nem ő, a börzebetyár, — hanem a bank pereli a váltót. Ha a börzebetyár perelné a váltót, az adós áldozat védekezése esetében bizton elutasítják, mert a váltónak ellenértékét a börzebetyár a váltó elfogadó kizsákmánynak és más áldozatának át nem adta. De a bank: az már más, az nem börzebetyár, hanem az jóhiszemű 3-ik személy, akivel szemben ily kifogást érvényesíteni vagy épen nem, vagy a lehető legritkább esetekben lehet, mert a bank tagadásával szemben az áldozat nem tudja bizonyítani annak rosszhiszeműségét.

Pedig a rosszhiszeműség nyilvánvaló. Mert mindegyik bank ismeri az ő üzlet feleit: tudja, hogy ki mivel foglalkozik, egyik bórrel, másik bórrel, harmadik valóságos buzával, árpával, a negyedik ellenben csak papiros buzával, árpával, zabbal üzérkedik. Tudja tehát, hogy ez az utóbbi csak börzebetyár, tudja, hogy a börzebetyár váltója nem más, mint papiros buza eladása, vagy vételéből származott árkülömbözeti, tehát csupán szerencsejátékból származott követelésnek fedezete. Tudja, hogy a börzebetyár életében sem látott buzát, az árpát nem tudja megkülönböztetni a tengeritől, hogy a börzebetyár valóságos buzát, zabot stb. egyáltalán nemcsak papiros buzát vesz vagy elad. Tudja a bank nagyon jól, hogy a börzebetyár váltója csak olyan, mint a kártyaadósságról kiállított váltó: minden ellenérték nélküli kötelezettség. Tudja azt is, hogy a börzebetyár őt, — a bankot csak eszközül használja fel az áldozat váltótartozásának behajtására, — mert a börzebetyár az említett ok miatt fellépni sem mer a váltóperrel.

kocsin járt addig és most itt áll egyedül, felügyelet nélkül! A tiltottság ismeretlen, édes érzése borzongott át rajta s egy kicsit erősebben kezdett kalapálni a szíve.

Egy pereig habozott. Nem tudott határozni, mit kezdjen a szabadságával, aztán a töltött ut tuloldalán. elterülő pázsitbundás rét felé tartott.

Ezüstös vizü ér szelte a rétet. Dugóhuzó formába csavarodott fűzfák állottak a partján. Mikor a vízhez ért a kis komtes a parton álló fű koronáján megszólalt valaki.

— Te is sipnak valót nézel?... A kis grófnő riadtan nézett a fára.

Egy nyolc évesnek látszó fiúcska lovgolta az ágat. Az arcán forradt karmolások rozsdája. A haja verejtéktől csapzott s a madzaggal töltött nadrágtartóval főtartott rövid nadrág foltból, szakadástól tarkált.

— Sipnak! — kérdezte Evelin grófnő, — mi az?...

— Nem tudod, — mosolygott a fiú.

— Te soh'se faragtál sipot?

— Nem...

— Nem, csudálom... A szomszédék Pistája se faragott soha, pedig a jegénye nyegyből is kiveszi a szarkát, sárkányt is olyat csinál, hogy mikor egy levél se moccan akkor is úgy megy fel, mint a fecske, aztán meg fiú, — még se tud sipot faragni... Te meg jány vagy!

— Te tudsz?...

— Én?! Nézd! — A fiú az ing mellette nyult és kivett egy sipot. Belefújt s az

oldalára vésett lyukakon megbillegette az ujját.

— No csak!

Evelin grófnőnek megcsillant a szeme.

— Mutasd!

A fiú a karjára ereszkedett s egy lendülettel a kis grófnő elé vetette magát.

— Nesze!

A kis grófnő elvette a feléje nyujtott sipot, belefújt és őszinte tisztelettel szemlélte a fiút.

Faragj egyet nekem — mondta neki pirulva, remegő hangon.

— Neked?

— Nekem!

— No várj, keresek egy galyat. Azzal felszökött a fára, galyat metszett, aztán szépen letelepedtek a fűbe. Pár perc alatt kész volt a sip.

Míg a sipot faragesálta, mesélt a fiú, a nagy sötét szeméit rajta nyugtató kis leánynak.

— Nekünk a faluban majd mindenünknek van ilyen sipja. Ha rablót játszunk ezzel adunk jelt egymásnak. Meg van határozva, hogy mit fujunk mire. A rabló játéka jányokat nem veszünk be soha; a jány amindjárt bög, ha megütik. A katonák Erzeijét azonban mindég bevesszük; nagyon erős jány, két pandurt is oda vág, ha el akarják fogni! Mi a faluban nagyon jól vagyunk, — csak az iskolát nem szeretjük, de így nyáron nincs iskola, ilyenkor mindig játszunk:

— Holnap is játszotok rablót? — kérdezte a grófnő.

— Holnap? — Nem! Holnap a Mohosra megyünk. Óda, arra a nagy hegyre!..

— Hát aztán mit csináltok ott?

— Mit-e? Szedünk szamócat meg szedret. Jaj! ez nagyon jó mulatság. Erre jányok is jönnek velünk. A fiúk a kalapjukba szednek gyümölcsöt, a jányok a kötőjökbe; de nem szabad enni. Mikor már nem szedünk, akkor összeülünk, az epret összeboritjuk, oszt úgy esszük együtt.

— Nagyon jó lehet...

— Az! Nagyon jó... Aztán ha kedvünk kerekedik énekelünk, vagy játszunk menyasszonyosdit!

— Hogy megy az?

— Hogy? Kiválasztunk egy jányt, oszt megteszük menyasszonynak, egy fiút meg megteszünk vőlegénynek. Aztán a menyasszonynak kötünk koszorút. Keresünk ragadós fűt, meg pitypangot, meg hegyi rózsát aztán megfonjuk koszorúnak és a fejére tesszük. Egy fiú aztán pap lesz, a többi meg vendég, csinálunk ostort osztán gyűhé! Visszük a menyasszonyt haza, pattogatva!

A kis grófnőnek piros lett az arca.

— Ez nagyon szép lehet.

— Bizony...

— Aztán kit választatok menyasszonynak?

— Egy jányt!... Ha te egyszer velünk jönnél... te is lehetnél...

— Az nagyon szép volna... De nini! te neked nincs a lábodon cipő?!

— A fiú megrázta a fejét. — Nincs!

— Mért?

És ez az a mi miatt az ujsüteti bankoknak üzeme szerfelett veszedelmes. Mert a hitelgények kielégítésének cégre alatt a legveszedelmesebb fosztogatás folyik. — Régi pénzügyintézetek a midőn rájöttek a börzebetnyároknak fosztogató üzelmeire és arra, hogy öket a börzebetnyárok épen annak a kisgazdának, kisiparos és kereskedőnek kifosztására használják fel, a kiknek gazdasági szükségleteit, tehát reális hitelgényeit kielégíteni hivatottak, nyomban hozzáláttak a purifikáláshoz. — Kiküszöbölték a börzebetnyárok által leszámított váltókat. Lejáratkor követelték annak kifizetését. Csakhogy — és ezt nem lehet elismeréssel honorálni — a seprést oly módon eszközölték és folytatják ma is, hogy azt nem a börzebetnyár érzi, hanem a váltóelfogadó áldozat jut miatta koldusbotra. Mert a pénzügyintézetek a váltóösszeget nem azzal az erélyvel követelik a börzebetnyártól, mint a váltóelfogadótól.

A börzebetnyár Budapesten lakik, látható és kézzel fogható, vagyona csak házi berendezéséből áll — de az áldozat itt lakik helyben, van háza, tanyája, jószága és ha nem fizet: hamarabb is megtalálja a végrehajtót, és a zárgondnok csupán megjelenésével és az ingóságoknak, meg a tanyai gazdálkodásnak zár alá vételével annyira ráijeszt az áldozatra, hogy fizet esze nélkül. Ily módon a bankdirektor ur önelégülten dörzsöli ugyan kezeit és dicsekszik azzal, hogy az ő váltótárcájában börzebetnyár váltó nincs, de mit sem törődik azzal, hogy e miatt az önelégültség miatt a börzebetnyár örül igazán, ellenben a kisgazda egész évi keresményével, vagyonának tetemes részével, a kisiparos és kereskedő pedig üzleti tőkájával és üzleti jó hírnevének elvesztésével

siratja ezt a szemforgató önelégültséget.

Amint a régibb és szolid pénzügyintézetek megkezdték a purifikációt: a börzebetnyárok bealkonyodni látták üzelmeiknek menetét. Hozzáláttak tehát új és elsősorban csakis az ő érdekeiket szolgáló pénzügyintézeteknek alapításához. Hogy ez az alapítási mód is mennyire megfelel a börzebetnyár tempónak: már fent elmondtuk. Itt még csak azt kell megemlítenünk, hogy ezek a pénzügyintézetek, részvénytársaságok vagy szövetségek legnagyobb részben a kisembereknek kizsákmányolására alakultak. Ott közvetlenül a börzebetnyárok dirigálnak mint igazgatósági tagok, vagy közvetve mint felügyelők, vagy nagy részvényesek; — van nem egy olyan bank, melynek ügyvezető igazgatója maga is börzebetnyár, vagy valamelyik börzebetnyárnak irodai kifizetője, esetleg éhenkórász ügynöke volt. Persze mindezt a jámbor publikum nem tudja, ő csak a nagy aranyosbetűs felírásokat látja, a hangzatos címek után indul és a direktor ur mézesmázos szavára hagyja magát teljesen levetkőztetni.

E pénzügyintézetek váltótárcájában levő, vagy részükről más pénzügyintézeteknél visszaleszámított váltóknak legalább 90 százaléka ellentértéknélküli börzebetnyár váltó. Tehát például 100 000 korona összegű váltóállomány ellenében legfeljebb 10 000 korona készpénz folyósítottatott a váltóelfogadónak kezéhez. — Így adósodik el a nép; így fojtogattja az ellenérték nélküli adósság kisgazdáinkat, kisiparosainkat, kiskereskedőinket. Oly adósságot kell fizetniük évtizedeken át, amelynek ellenértékét soha sem látták, vagyonukba, gazdaságukba, üzletükbe soha be nem fektették.

Igy pusztulunk, így veszünk és így maradunk rabszolgák, mert vagyoni függetlenség nélkül nemzeti függetlenségünket még kicsikarni sem tudjuk — soha!

Kerületi munkásbiztosító pénztárak gyűlése a kamaránál.

Egy év tanulságai.

(Saját tudósítónktól.) Iparosok és azok helyi érdekképviselői, az ipartestületek részéről sok panasz hangzik fel az új munkásbiztosítási törvény által teremtett helyzet terhei és bonyodalmaival szemben.

Maguk a pénztárak és vezetőségeik is komoly aggályokat táplálnak a pénztárak reális teljesítési képessége, pénzügyi egyensúlya és nehézkes adminisztrációja tekintetében.

Legutóbbi közgyűlésében a debreceni keresk. kamara foglalkozott e kérdéssel s indokoltan találta, hogy kerületére kiterjedőleg a megjelölt bajok vizsgálatával foglalkozva, ezek közös megbíráására és megállapítandó eredmények összefoglalására, feldolgozására nézve szolgálatait az ügynek ajánlja.

E munkát a kamara a területén működő munkásbiztosítási pénztárak közreműködésével és egyetértésével kívánja végezni s ha kerületére nézve a helyzet tisztázásának adatait felvette, az ország többi kamaráit hasonló eljárásra fogja felhívni, miáltal egységes alapon rövid idő alatt országos jelentőségű munkát remél végezhetni.

Ehhez a munkához a kamara megítélése szerint kettős utat szükséges választani.

Először is a számadatokkal szükséges tisztázni a munkásbiztosító pénztárak pénzügyi helyzetét, a lefolyt év kezelési eredményének mérlegszerű feltüntetésével.

A debreceni kerületi munkásbiztosítási pénztárra nézve ez készen áll s a kamara e kimutatást oly megkereséssel küldi meg, hogy ezzel tételszerűleg teljesen egyező kimutatást készítsenek a többi pénztárak is. Ezáltal egységes és összehasonlítható adatok birtokába jutnak, melyek a további megbeszéléseknek alapjául szolgálhatnak.

A második útja a helyzet tisztázására való törekvésnek a kamara nézete szerint abban állhat, hogy a munkásbiztosító pénztárak vezetőségei (elnök, munkaadó és munkás-alelnök, titkár, főorvos) f. é. aug. 11-én d. e. 9 órára Debrecenben a kamara tanácskozó termében szaktanácskozmányt tartsanak.

E szaktanácskozmány célja a beérkező számadási adatok tanulságainak s a munkásbiztosítási ügykezelés terén felmerült óhajoknak és panaszoknak megtárgyalása s a helyzet megismeréséből eredő véleményes javaslat megállapítása.

A tanácskozmányon Szabó Kálmán elnök és Stegmüller Árpád alelnök fog elnökölni s az előadói tisztelet Szávay titkár tölti be.

Politikai hírek.

A románok ünnepe.

Szilágysomlyó, augusztus 8.

Az Astra ünnepségre érkező vendégeket a megye határán Barbolyovics püspöki helyettes vezetésével egy küldöttség fogadta.

Az üdvözlő beszédre Baran András brassói tanár, alelnök válaszolt. A vendégek között van Pap György, a nemzetiségi párt elnöke, Kozma Partén, az Albina igazgatója, Szerb Miklós és Maniu Gyula orsz. képviselők, dr. Papesztin hátszegi esperes, továbbá több ügyvéd, tanár, pap, tanító és az Astra tisztviselői. Az ünnepi misével kezdődött az ünnepség, majd 800 terítékű

— Csak télen van csizmám, meg amikor sár van. Jobb így.

— Jobb?...

— Jobb! Lábbelivel se a fára nem lehet mászni, se a patakba menni...

— Te be mersz menni a patakba?

— Hogyne! Nézd csak! A kis fiu felugrott és belelábolt az érbe.

Érdeklődve figyelte a komtes.

— Hideg?

— Nem! Egy kicsit... Jer be!...

A kis grófnő egy kicsit gondolkozott aztán hirtelen levette a könnyű cipőjét, — lehuzta a harisnyáját és betotyogott a vízbe.

A kis grófnő úgy érezte, hogy még soh' se volt ilyen boldog. Aztán megállapodtak a fiuval, hogy eljön másnap is, fölmegey velük a hegyre s az ő fejére fonják majd a koszorút a fiuk.

Egyszerre megállott a vízben-gyöngén összeborszongott: fádom, — mondta és kísietett a vízből. A fiu segített neki felhuzni a cipőt.

— Hol lakol? kérte.

— Ott — a kastélyban — mondta a leány.

— A grófnál...

— Igen... A kis leánynak vacogni kezdett a foga és egész a fiu mellé bujt amikor hazafelé mentek.

— Csakugyan eljössz holnap, — kérdezte a fiu, mikor a kastély rácsához értek.

— El... — mondta a komtes, — gyermek el s a kapu előtt fujd meg a sipot. Akkor tudni fogom, hogy te vagy,

— Jól van! — Elhozom a barátaimat is!

A kis komtes beosont az ajtón... a komorna még mindig aludt a hullámosan hajtott széken.

*

Másnap délután tarka kis csoport ácsorgott az arany lándzsás kastély rács előtt. Borzas fejű leányok, fiuk. Elöl a sip faragó. Lázasan suttogott valamit a többinek, amire azok egy kicsit hátrább vonultak. A fiu belefujt a sipba. A borzas kis tábor lélegzet-fojtva figyelte az ajtót. Hiába! A rácsos ajtó nem nyílt. A fiu újra, meg újra belefujt a sipba. A kis komtes nem jött... Fejlőgatva állt a gyerek csoport tovább.

A kastélyban nagy dolgok történtek az alatt. Előző éjjel nem hunyta le ott a szemét senki. Sürgöny sürgöny után ment Pestre. Másnap reggel meg is érkezett egy orvos-professzor Pestről, aki megállapította, hogy a perzselő láztól eszméletlenül fekvő kis komtesnek tüdőgyuladása van; meghült.

A kis komtesz borzasztókat beszélt össze ragadós fűről, menyasszonyi koszorúról, meg egy sipról, amely őt hívja.

Tíz nap múlva eljött a krízis. A kis grófnő életben maradt. Mikor fölkelte bepakolták és elvitték messze, tengerpartra. És még azon évben eladták a rozsmelékű ifyalvi kastélyt.

És ha Klío meg akarta volna írni a kis grófnő élettörténetét, úgy minden bizonnyal föl kellett volna jegyeznie azt is, hogy csaknem az életével fizetett a komtes, amiért egyszer, egyetlen egyszer egy óráig igazi gyermek mert lenni...

társasbédre gyűltek össze a vendégek.

Meghívott hatóságok távolmaradásukat kimentették. A banketten többen román királyi rendjelt viseltek, a nők toilettjeiken, nyakkendőiken a román színeket viselték. Különben az ünnepség programm szerint, minden incidens nélkül folyt le. Az iparkiállítás, melyre nagyban készültek, nem elégíti ki a váraozást.

A gyűlés ma véget ért és holnap a vendégek elutaznak. A vendégek egy része Oláhbacksára rándult, ahol Barnuc nevű, a 60-as években elhalt politikai vezérferfiu nyugszik.

A bosnyák alkotmányért. Aradról táviratozzák: Dr. Nemess Zsigmond volt országgyűlési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be a közgyűléshez, melyben az Aradon fogva tartott bosnyák újságírók érdekében feliratot kér intéztetni a miniszterelnökhöz, egyben kérényt óhajt a képviselőházhoz intéztetni, hogy Bosznia és Hercegovinában alkotmányos kormányforma létesíttessék. Az indítvány megokolása kiemeli, hogy Bosznia a magyar állam gondjaira is van bízva és így a magyar állam érdeke, hogy ott is alkotmányos kormány legyen. Veszedelemnek tartja Magyarországra nézve, hogy közvetlen szomszédságában abszolutisztikus kormányforma legyen.

A hervát-szerb koalícióból. Zágrábról táviratozzák nekünk, hogy ott tegnap este a horvát-szerb koalíció végrehajtóbizottságának ülése volt, melyen a koalíció pártjai közt legutóbb fölmerült ellentétek kerültek szóba. Igen szenvedelmes és hangos volt a konferencia kivált ott, ahol a Supilo Ferenc és Zagorac Iván közt támadt nézeteltéréseket vitatták. Supilonak az a kívánsága, hogy a koalíció lépjen le a fümei rezolúció talajáról s követeljen új, paritásos kiegyezést Magyarországgal. Ez az indítvány a koalícióban is heves ellenszere talált, mivel itt még mindig arra számítanak, hogy kormányra kerülnek s reménytelül néznek az ősi budapesti tárgyalások elé. Egyelőre Supilo felfogásával izolálva áll.

A választói-jog és a szociálisták.

Forrong a szociáldemokrata-párt.

Budapest, augusztus 8.

A általános választójog híre rendkívüli mozgolódást keltett a szociáldemokrata-párt körében. Andrássy nyilatkozatai nyomán is számítanak arra, hogy a reform alapján néhány mandátumhoz jutnak és most erősen készülnek az új helyzetre. Híre jár annak, hogy ha elég kedvezők a kilátások, akkor a szociáldemokrata-párt nem kezd komoly harcot a plurális választói-jog ellen sem. Másrészt azonban választásos harcok kezdődnek a párt belsejében épen a mandátumok miatt. A harc gyökere visszanyulik a Kardos-féle esetre, amelyet tulajdonképpen szintén a hatalmi versengés vetett felszínre.

Most arról van szó, hogy az a kevés biztos mandátum, a mely az új választói törvény szerint szociálista kézbe jut, kié legyen. A pártvezetőségnek harminc tagja van, mandátum pedig jóval kevesebb. Az aspiránsok tehát azon igyekeznek, hogy minél jobban kompromittálják egymást: minél kevesebben maradjanak. Annyira élesednek a harcok, hogy már-már az egész párt szakadásától tartanak a beavatottak.

Jubileum az 'István, gőzmalomban

Egy tisztviselő ünneplése.

(Saját tudósítónktól.) Az „István“ gőzmalom társulat igazgatósága már évekket ezelőtt tartott egyik igazgatósági ülésén igen humánus határozatot hozott, melyben kimondta, hogy minden tisztviselőt aki a malom szolgálatában 25 évet eltölt, 1000 korona pénzbeli, és 2-300 korona emléktárgybani jutalomban részesíti.

Ezen buzdító határozat hozatala óta már öt tisztviselő részesült a jelzett jutalomban. A hatodik Rhénes Károly levelező aki m. hó 30-án töltötte be szolgálatának 25-ik évét az „István“ gőzmalomnál.

Ezen alkalomból az igazgatóság szép kis ünnepélyt rendezett. Szabó Kálmán igazgatósági elnök — Zádor Lajos, Lukács Armin, Bechert Manó, May Andor igazgatók, Dalmy Kálmán felügyelő bizottsági tag és az összes tisztviselők jelenlétében az elnök méltatta Rhénes Károly érdemeit, buzdította őt a további munkálkodásra és ünnepélyesen átnyújtotta neki a társulat ajándékát: 1000 koronát és egy 300 korona értékű ezüst emléktárgyat, a mit a jubiléus meghatottan köszönt meg az igazgatóságnak. Ezzel a hivatalos aktus véget ért.

Csütörtökön pedig szerény de lelkes kis lakomát rendeztek a kartársak a malom kuglizójában Rhénes Károly tiszteletére, a melyen számos felköszöntőben méltatták kollégájuk érdemeit.

A boszniai okkupáció évfordulója Debrecenben.

A 39. gyalogezredbeli bajtársak rendezik.

Harminc év után.

Most van a boszniai okkupáció harmincadik évfordulója. Harminc éve magyar fegyverek ontották odalent Bosznia hegyvidékeire a bosnyák vért, harminc éve, hogy béklyóba verték egy parányi nép szabadságát, függetlenségét. Éppen ezért az okkupáció sohasem volt a magyar nemzet előtt kedves. A magyar szabadságérzete, a népjogok iránti tisztelete mindig lázongott a boszniai hadművellet ellen. De Ausztria sötét céljainak kellett ez a véres háború, melyen annyi magyar vitéz hullott el, csak azért, hogy az osztrák hatalmi gögje beteljen.

És hogy most elérkezett ennek az okkupációnak harminc éves évfordulója, hát bizony szomorú jubileum ez. Nem is ülik meg sehol, csak legfeljebb az okkupációban résztvett bajtársak jönnek össze annak megemlékezésére, hogy mily nehéz és véres napokat éltek át 1878-ban ismeretlen vidéken, ezer gyiloktól kisérvé, felbolygatott vad nép dühével szemben.

A debreczeni háziernednek, a 39-ik gyalogezrednek ugyancsak nehéz szerep jutott a boszniai okkupációban. Kénytelen-kelletlen harcoltak a derek magyar debreceni fiuk s az egyedüli, ami sarkaita őket, a régi, apáról fiúra átszármazó harci vitézség volt. De jól tudták, hogy osztrák érdekekért folyott össze közös csatornába a magyarnak és a bosnyáknak a vére, tudták jól, a népjogok szempontjából jogosulatlan érdekek elérésére rognak a fegyverek, — ezért léleknélküli harc volt az.

Tanuságot tehetnek erről azok a férfiak, kik ma deresedő fejjel jönnek össze itt Debrecenben, hogy az okkupáció emlékére, vagyis inkább ott az idegen földön elvérzett bajtársaik emlékére évfordulati ünnepélyt tartsanak.

*

Ma már természetesen kevesen emlékeznek arra a nagy elégedetlenségre, amely Bosznia okkupálásakor Magyarországot izgatta. Az éppen akkor folyó képviselőválasztásokban nyilvánult meg a magyar közvélemény tiltakozása: az ellenzék megerősödött. Tisza Kálmán miniszterelnököt megbuktatták Debrecenben.

Debrecenben különösen megnyilatkozott a visszahatás, mely kárhözvonta az okkupációt. És ez a szellem megmaradt Debrecenben továbbra is és most az évforduló alkalmával ismét előtér. Érdekesen világítja meg ezt egy levél. Márton Imre, a függetlenségi párt elnöke intézi bajtársaihoz az évforduló alkalmával. Márton Imre mint hadnagy vett részt az okkupáció sok nehéz harcában a 39. gyalogezred kötelékében. A vele szenvedő, küzdő volt bajtársaihoz most, a harminc éves évforduló napján, a következő nagyérdékű sorokat intézte:

Szeretett Bajtársaim!

Hogy 1849 augusztus 2-án a debreceni csata volt, városunk minden polgára tudja. De hogy 1878 augusztus 9-én a tuzlai csatának első napja volt, aligha tudja más, mint azok, kik ebben s az ezt követő csatákban részt vettünk.

A debreceni csatában résztvetteket hősöknek tekintik, — az elesettek sírját évente kegyelettel megkoszoruzza, — amíg az élő öreg honvédek halás szeretettel övezi az utókor.

Milyen más a Boszniában küzdött vitéz magyar fiuk sorsa! Az elhullottak sírja jel-telen, koszoruzatlan, az életben maradtak visszaemlékezése örömtelen.

Debreczen polgársága, mely f. augusztus 2-án, ma egy hete híven megünnepelte a debreceni csata napját, ma nem ünnepli a tuzlai csatát. — És ez jól is van így, csak vonjuk le a tanuságokat!

Ausztria 1849-ben a magyar szabadságot fojtotta vérbe, — muszka erővel; 1878-ban pedig a bosnyák nép szabadságát magyar erővel. Az Ausztria szerepe tehát nem változott; annál nagyobbbat változott a magyar nemzeté.

1849-ben nemzetünk a saját szabadságát, függetlenségét védte. A muszka koloszsussal szemben megvédeni, sajnos, nem tudta. 1867-ben kiegyezett Ausztriával azon az alapon, hogy a két állam közt az egyenjogúság, a paritás lesz az irányadó. Ausztria ezt az egyenjogúságot úgy alkalmazta, hogy 1878-ban a magyar nemzet megkérdézése nélkül háborút kezdett; elvitte a jó magyar fiukat. Arra használva őket, amire 1849-ben a muszkat s általunk osztrák járomba hajtotta Boszniát és Hercegovinát.

Magyarország tehát 59 évvel ezelőtt az 1848-i szellemben népszabadságot védett, most 30 éve pedig 1867-es szellemben népszabadság tiprásának vált vak eszközüvé.

Ezért nem ünnepli Debreczen polgársága velünk a tuzlai csata napját.

Mi azonban adjunk hálát Istennek és ünnepeljünk!

Adjunk hálát Istennek, hogy nem idegen földön, jeltelen sírdomb alatt kell fekdününk, hanem élünk s a mit akarunk ellenére a szegény elnyomott nép szabadsága ellen vétettünk, törekedhetünk helyre hozni az által, hogy magyar nemzetünk hazánk szabadságán tölünk telhetőleg válvetve munkálunk.

Adjunk hálát, hogy sok szenvedésünk nem vészett hiába, hanem táplálékot, talán döntő erőt adott nemzetünkben annak a meggyőződésnek, hogy az 1867-iki szellem a népjogok elkobzásának szelleme, hadseregünk pedig mai alakjában, jogainknak nem oltalmazója, hanem veszélyeztetője.

Es ünnepeljünk, hogy a magyar nép szívéből előtört az 1848-as elvek szelleme s hogy ez a magyar szabadsága, függetlensége, népünk boldogítására irányuló szellem hatja át képviselőházunk mai többségét.

Kérem Önöket szeretett Bajtársaim mind álljunk közre rendületlenül a függetlenségi és 48-as elvek érvényesítésén melyek egyebek között a törvényileg biztosított ön-

álló magyar hadsereg kivívását is célul tűzték ki s hivatta vannak legalább utódainkat megóvni attól a szomorú sorstól, mely bennünket ezeltől harminc évvel ért.

Lelkemből kívánom, hogy az előbb jelzett közremunkálás, — e vértelen szabadságharc közepett még többször legyen alkalomunk a bajtársi találkozón összejönni s hazánk függetlenségének, magyar nemzetünk felvirágzásának igazi fejlődését jólétben, vidám egészségben megünnepelni. — Szives üdvözlettel vagyok

Debrecen, 1908. augusztus 9.

igaz bajtársuk
Márton Imre.

Bosznia okkupálása 1878. augusztus elején kezdődött. Julius 28-án fejezte be a Bosznia megszállására mozgósított Philippovich-hadtest felvonulását a Szávánál s Bródban készenléte állott a bevonulásra. A csapatok július 29-én reggel mentek át a Száván s léptek Bosznia területére, a törököknek tiltakozása, éppugy mint a magyar közvélemény elégedetlensége mellett. Az a remény, hogy Boszniát békésen fogják megszállani, egy hét múlva már füstbe ment. Augusztus 1-én Dalmácia felől Ivanovich altábornagy vonult be hadosztályával Hercegovinába, ahol nyomban fegyveres ellenállásra talált.

A debreczeni fiukból álló 39. gyalogezred mindjárt a bevonulás után a legélesebb tőzvonalba került. Az első csata Molucánál volt. Ezt meg is nyarték, de mindjárt utána következett a tuzlai csata, mely rettenetesen kemény volt. A hét napos ütközet végén az ezred municiója elfogyott és a gyilkos golyózáporban erősen megfogyott csapatott az ellenség már hátulról kezdte bekeríteni, mire kénytelenek voltak visszafordulni. Augusztus 11-én Dubosnicán, 13-án pedig Gracanicán nyertek csatát, mely után az ezred átvonult a Boszna folyó völgyébe és ott foglalt állást mindvégig. A hadjáratban nagy veszteséget szenvedett halottakban s sebesültekben az ezred. Valósággal meg volt tizedelve az ezred s száz ember közül tizen tizenketten estek el a harcok alatt.

E szomorú s véres napok, kemény harcok emlékére jönnek ma össze a 39-ik gyalogezred életben maradt bajtársai Debrecenben. Körülbelül százan fognak összejönni az évfordulati ünnepélyre, melynek programja a következő:

Gyülekezés d. u. 3 órakor a Bika szálloda kis éttermében, onnét átvonulás a nagytemplomba d. u. 4 órakor tartandó Isteni-tiszteletre. Isteni-tisztelet után kivonulás a nagyerdei vígadóba. Este a Dobos pavillonban zártkörű estély.

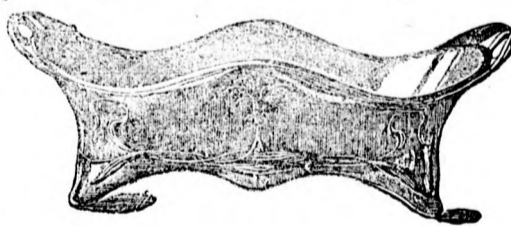
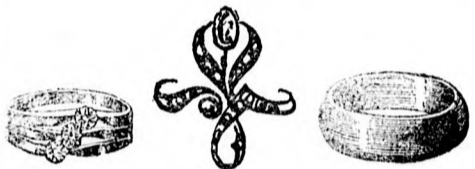
Az ünnepélyt rendező bizottság a következők bajtársakból áll: Márton Imre ügyvéd, elnök, Sinka Sándor főiskolai tanár, al-elnök, Móricz Ferenc főpénztárnok, Vértessy István ellenőr. Nagy Lajos gazda, Vágó Károly jegyző, Halász Gábor gazda. Főrendező: Erdélyi Gábor. Vigalmi bizottság: Dézsi István, Szöllősy Dániel, Szöllősy Sándor, Tóth András, Nagy Lajos, Kiss András, Tóth László, Németh András, Jámbor Imre, Steier Gyula, Niházi Dániel, Pethő Lajos, Szoboszló: Zagyva Ferenc, Szilágyi Bálint. Hadház: Lichtman Ignác, Gábor Imre. Nánás: Halmi Gábor, Molnár Imre. Bőszörmény: Debreceni Sándor, Szűcs István, Ignát János, Juhász Márton, Fülöp József. M.-Pécs: Oláh József, Nagy Mihály. Téglás: K. Tóth Bálint, Rác Sándor. Bököny: Kádár Ferenc, Petromány György. Tépe: Kovács Károly. Sámson: Horváth János. Felső-Józsa: Kiss Sándor. Nagykároly: Csonka Zsigmond.

Órák, ékszerek!
ezüstművek!

Vásárra érkezők
figyelmébe!

Országszerte híres olcsó árak!

Legszolidabb kiszolgálás!

Az ékszer- és ezüstműves munkák remekei, a világhírű prázisions órák, (melyek másodperc pontossággal járnak) állandóan óriási választékban vannak
o o o felhalmozva raktáron. o o o

Menyasszonyi kelengyék,
alkalmi ajándéktárgyak, a legmosszebb
menő igényeket kielégítő pazar kiáll-
o o o tásban o o o

Löfkovits Arthur és T^{sa}

több mint negyedszázad óta fennálló ma-
gyarország legnagyobb blynoműfűzetében
**Számos kitüntetés a leg-
magasabb helyekről.**

Debrecen példája.

A hadtestparancsnok és a városok.

(Saját tudósítónktól.) Frank Liboriusz tábornok, a hetedik hadtest új parancsnoka hivatalbalépése alkalmával tudvalevően átiratban kérte a támogatását ama városoknak s ezek közt Nagyvárad városának is, amelyek területén a parancsnoksága alá tartozó csapatok tartózkodnak.

A legtöbb város már válaszolt is már a hadtestparancsnok bemutató soraira. Debrecen város azonban a kért támogatást feltételhez kötötte.

A tanács a polgármester útján értesítette a hadtestparancsnokot, hogy csakis akkor számíthat a debreceni törvényhatóság részéről a kölcsönös jó viszony ápolására, ha működése a hazafias kivánalmaknak megfelel és a város csakis a haza javára szolgáló működésében fogja támogatni.

Debrecen ezzel a tanácsi határozattal erős példát statuált. — Máskor az ilyen katonai bemutatkozásokot néhány udvarias sorban, néhány előzékeny szóval szokták elintézni. Eppen ezért keltett Debrecen hazafias példája országszerte kellemes feltűnést, melyet örömmel kommentáltak az összes hazai lapok.

Azonban most meg mi jegyezhetjük fel, hogy a példát a többi városok is követték, melyeknek Frank Liboriusz bemutatkozott. Nagyvárad hasonló módon fogadta s most pedig — mint nekünk jelentik — Arad tanácsa foglalkozott az átirattal, amelynek olyan fontosságot tulajdonít, hogy a közgyűlés elé fogja terjeszteni. A tanács azt javasolja a közgyűlésnek, mondja ki, hogy a törvénytábla keretein belül a városi tanács mindig támogatni fogja a tábornokot hivatalos dolgaiban.

Magyar vezényszó a közös hadseregben.

Próbálkoznak vele a hadgyakorlatokon.

(Fővárosi tudósítónktól.) Ugyálszik a bécsi körök már nem zárkoznak el ridegen a magyar vezényszó behozatala előtt. Legalább erre vall az a körülmény, hogy az ideai nagygyakorlatokon kísérleteket fognak tenni a magyar vezényszóval.

Ugyanis az ideai nagygyakorlaton a pozsonyi és zágrábi hadtest fog szemben állni a budapestivel és egy kombinált hadtesttel. Ez a kombinált hadtest egészen új dolog és föltűnő, miért nem adták a budapesti mellé például a kassai hadtestet, ahogy eddig szokás volt. Ez az újítás összefügg a magyar vezényszó kérdésével.

— Egy igen befolyásos honvédtábornok ugyanis be akarja bizonyítani, hogy a többnyelvű vezénylet nem okozhat nehézségeket s az ő kívánságára kombinálnak egy hadtestet egy közös, egy magyar honvéd és egy horvát honvédhadosztályból, úgy, hogy háromféle vezényszó lesz ebben a hadtestben. Rendes körülmények között a hadtest két közös és egy honvédhadosztályból áll, az osztrák hadtestekben tehát csak német, magyar hadtestekben német és magyar, a horvát hadtestben német és horvát vezényleti nyelv.

Ha báhoznák a magyar vezényszót, akkor csupán az egy horvát hadtestben maradna kétféle kommandó, mert akkor a magyar hadtestekben is egységes lenne a nyelv, mint az osztrákokéban. Hozzáértők nem kételkednek abban, hogy a háromnyelvű hadtestet minden nehézség nélkül fogják vezetni.

Színház.

* **Karacs Imre Debreczenben.** Karacs Imre, a debreczeni színház volt kedvelt tenoristája visszajött Amerikából, hol több hangversenyen vett részt. Karacs Imre a mai színházi-viszonyok közt, mikor oly nagy a szükség tenoristában épen a legjobbkor érkezett haza. Mi debreceniek is tapasztalhatjuk, hogy mióta elment tőlünk, nálánál szebb hangú tenor-énekeseink nem volt. Ha hangja nem vesztett erejéből, színességéből semmit, akkor Zilahyéknek kedvező alkalom nyílik a tenorista-kérdés megoldására, mert Karacs Imre szerződtetésével opera-előadásokra is bizonyosan lehet számítani.

Pusztavekeri rejtély.

Büntény vagy öngyilkosság?

Felakasztva talált öregasszony.

Borzalmas eset foglalkoztatja most a csendőrséget. E pillanatban még azt sem lehet tudni, hogy vajon mivel állunk s emközt: öngyilkossággal-e, vagy pedig egy nagy stíli, iszonyu óvatossággal és hidegvérrel elkövetett szennázási gyilkossággal.

Az áldozat egy hetven esztendőjómódú öreg asszony. Ott lakott Hosszupályi határában, a pusztavekeri tanyák egyikén. Ma reggel szobájában felakasztva találták. Először azt hitték, hogy öngyilkos lett, mivel a körülmények erre mutáltak. Az öregasszonyon ugyanis semmiféle nyomát nem találták a külerőszaknak, az ajtaja belőlől volt becsukva, úgy kellett felfeszíteni.

A többi körülmények azonban mindjárt kezdetben nagyon gyanússá tették a dolgot. Az öregasszonyt ugyanis rokonai, hozzátartozói, szomszédai mindig vigkedélyűnek, józannak és megfontoltnak ismerték.

Az öngyilkosságot megelőző tünetek egyikét sem lehetett nála felfedezni. Általános megdöbbenést keltett tehát hirtelen halála a környéken, senki sem akarta elhinni, hogy öngyilkos lett.

A nyomozás azonban mindeztideig semmiféle pozitív eredményre nem jutott.

Lehetséges, hogy az egész dolog örökre rejtély marad, amelynek a sötétjét nem tudja eloszlatni semmiféle nyomozás, sem vizsgálat. Hiszen a halottak cse des emberek, ha egyszer lezárul szempillájuk, kiszáll belőlük az élet lehellete, megőrzik titkukat rendesen.

Számtalan büntényt temettek el így már az áldozattal együtt. A sir örök sötétsége rejtette el a sötét titkot, amiről csak a hallgató siri lakó tudna bizonyost mondani.

A nyomozás tehát egyelőre nem jutott eredményre, az asszonyt eltemetik. A véletlen azonban, vagy inkább a bosszualló nemezis sujtoló karja még utól érheti a bűnösöket. Még előjöhet egyszer szörnyű tanúságra a sir porladó lakója, hogy rettenetes vádat emeljen vagy oszlason el.

Az öngyilkos, vagy bünténynek áldozatul esett öregasszonyt Józsa Zsuzsánnának hívják. Mint rendesen egyedül aludt szobá-

jában. A házbéliek az éjjel semmi zajt sem halottak, amire figyelmesek lehetek volna.

Reggel azonban zárva találták a szobáját. Hiába zörgettek nem nyitotta ki senki. Utoljára is fel kellett feszíteni. Csak ekkor vették észre, hogy az ablakok nincsenek bezárva, csak bevannak téve. A szobában semmit sem találtak felforgatva, vagy össze hányva. Megnézték azonban az öregasszony tulipános ládáját is abban nagy bámulatukra mitsem találtak, holott biztosan tudták, hogy volt egy kis összegyűjtött pénzecskeje.

A sötét gyanu azonban mindeddig csak tapogatózás. Számtalan körülmény nehezeti meg a nyomozást, melyek miatt a siker nagyon is bites.

A szerencsétlenül járt öregasszony hulláját beszállították a debreceni közpórház halottas házába.

Páristól a szoboszlói katasztrófaig.

A sebesültek kártérítése.

Fel a Máv. igazgatóságához.

(Saját tudósítónktól.) Tudvalevő, hogy a hajdusoboszlói rettenetes vasuti katasztrófanak a többek között két párisi család is áldozatul esett. Péntek Gáborról, Kovács Antaltól és ennek nejeiről van szó, akik Párisban laktak és szüleik látogatására érkeztek Debrecenbe és visszautaztukban érte őket a szerencsétlenség.

A két család közül súlyosabb s borzalmasabb sérüléseket szenvedett Péntek Gábor és Kovács Antal. Mindkettőt a közpórházban ápozták a legutóbbi időkig, míg a mult hetekben elhagyhatták a kórházat.

Kovács Antal és Péntek Gáborra nézve szomorú következményekkel járt a baleset. Péntek Gábor ugyanis a lábán szenvedett sérülések miatt béna maradt. Éppen a napokban vizsgálta meg a lábát Röntgen-sugarakkal Horvath Andor törvényszéki orvos és úgy találta, hogy a szerencsétlen ember báján nem lehet segíteni. A vizsgálat eredményét jegyzőkönyvbe foglalták, mivel ez később a kártérítési igénynél nagy szerepet fog játszani.

Péntek Gábor és Kovács Antal a napokban felutaznak Budapestre és a Máv. igazgatóságánál személyesen fogják bejelenteni igényüket, mely fejéknél több tízezer koronára rug, mivel a szerencsétlenül jártak hosszú időre elvesztették keresetüket, amellelt még hozzá Péntek Gábor örökre fogja viselni a katasztrófa következményeit.

Kártérítést követel Péntek Gábor neje is, aki szintén szenvedett, de csak csekélyebb mértékben sérüléseket.

A két család a jogi képvisellel dr. Kardos Samut bízta meg.

Rudini meghalt.

Olaszország gyásza.

Róma, augusztus 8.

Rudini márkai az elmúlt éjjel 10 óra 40 perckor meghalt. A halál beáttakor egész családjá ágyánál volt. Beccaria udvari káplán közvetlenül Rudini elhunytá után halotti imát mondott. A halál híret rögtön tudatták a királlyal és Giolitti miniszterelnökkel. Holnap bontják fel a végrendeletet. Az elhunyt utolsó kívánsága volt, hogy ne tegyenek virágot koporsójára és hogy a leg-egyszerűbben temessék el. A temetés vasárnap vagy hétfőn lesz. A holttemet nem balszamozzák be.

Rudiniiban az olasz politikai közélet egyik legmarkánsabb férfiat gyászolja. — Egyike volt azoknak, akiknek minden eslekedetét lángoló impulzusok sugalmazták. Valamikor nagy forradalmár volt; Olaszországban a marsolai ősz oroszlanak neveztek.

Már 26 éves korában szülővárosának, Palermónak szindakója volt, azután ugyan-csak Palermóban prefektus s harmincéves korában miniszterelnök lett. Első minisztersége nem tartott soká. Kétszer váltotta fel a miniszterségben Crispi, először 1891., azután 1896-ban az aduai szerencsétlen ütközet után. Azóta a jobboldal vezére volt. Mint külügyminiszter, a hármasszövetség híve volt, de jó viszonyban igyekezett maradni Oroszországgal is. — Mint kormányelnök ugyanazokat a politikai meggyőződéseket őrizte meg.

Rudini Antonio márkai két gyermeket hagyott hátra. Egy fia és egy leánya gyászolja. Mindketten első házasságából származtak. Fia, Karlo, ma negyven éves; az olasz parlament tagja, ahová Noto szirakuzai város küldte.

Rudini Karlo nem egyszer foglalt állást az apja ellen. Ezt eleintén különösnek tartották, de később az apának gratuláltak azért, hogy fiának volt bátorsága önálló nézeteket vallani apja nézeteivel szemben s bebizonyítani, hogy önállóan gondolkodik.

Chewreaux és Box-bőr Amerikai cipők

párja

15 K. 20 K.

Kizárólag

Mandel Lipótnál.

Hirek.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Ma, vasárnap a ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: A Nagytemplomban predikál Erdős Károly hittanhallgató, a Kistemplomban Csapó András hittanhallgató, a Kossuth-utcai templomban Tarnóc Lajos hittanhallgató, az Ispótytemplomban Dögei Kálmán hittanhallgató, a Csapókerthben Kovács János népiskolai felügyelő, a Homokkerthben Sárközy Lajos a kollégium új szeniora, a Városi szegényházban Mikó Imre esküdt felügyelő. — A róm. kath. templomban az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor csendes mise, 7 órakor csendes mise, 8 órakor egyik kegyesrenditanár, 9 órakor az ünnepi nagymisé Górh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent beszéd, fél 12 szent mise. Délután 3 órakor lytánia, 5 órakor a Jézus szentséges Szíve társulatának

Grabéczy fest, mos, tisztít!
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

hónapos ájtatosság szent beszéd és lytániával. — Az ágostai hitv. evang. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Maternyi Lajos főesperes végzi.

— **Debrecen III-ik kerülete a szociálistáké.** Ez alatt a feltűnést keltő cím alatt idézi egyik helybeli lap az aradi *Függetlenség* című lapnak egy névtelenül megjelent cikkét. Nem tudjuk, mit akar ezzel laptársunk? nem is sokat fáj miatta a fejünk. Csak azt kell megjegyeznünk, hogy épen a III-ik kerület volt az, ahol a legutóbbi választás alkalmával a legnagyobb megerősítés dacára — még csak jelöltet sem tudtak állítani sem az ujjászervezett, sem a nemzetközi szociálisták. Az meg egyenesen felháborító, hogy laptársunk szerint a *Függetlenség* cikke épen a nemzetközietek juttatná a III-ik kerületet, — tehát annak az elemnek, amelynek Buchinger Manó személyében csak a minap történt külföldi hazaáruló szereplése minden jóérzésű és magyarságát meg nem tagadott emberben a legmélyebb felháborodásnak érzelmeit keltette fel. — Nem kell tehát sok fejtörés annak megállapításához, hogy a III-ik kerületet a szociálisták nem mondhatják a magukénak, — legalább is jó — égyelőre.

— **Az új szeszadó törvény** folytán ugy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sóborszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sóborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **A honvédek itthon.** A debreceni 3. honvédgyalogezred hetek óta manőverezik az Érmelléken, ahol nagy harcászati gyakorlatokat tartott a nagyváradi honvédekkel. A két ezred legutóbb a Nagykágya és Kőbölkut közötti hegyen végzett érdekes gyakorlatokon Klobucsár Vilmos tábornok jelenlétében. — A honvédek, mint értesülünk, holnap érkeznek haza Debrecenbe.

— **A közgyűlési terem renoválása.** Husz esztendő óta multa tekinthet vissza a városi közgyűlési terem festése. Husz év vasfoga pedig a festett falakon is ugyancsak meglátszik, éppen ezért határozta el a tanács, hogy a termet átfesteti. Annál inkább szükségessé vált ez, mert a villanyvezeték most vezették be, így a falakat meg kellett bontani. A tanács tárgyalásokat Thieszen Arthurral de miután nem tudtak megegyezésre jutni, a festéssel Szerdahelyi Gábor festőmestert bízta meg a tanács.

— **Automobiljárat Debrecenben.** Egy bécsi cég ajánlatot küldött be a városhoz, hogy a város a közúti közlekedés lebonyolítására vezessen be automobillákat. A bécsi cég e célra villamos automobiloikat ajánl. Az ajánlat azonban alighanem ad acta kerül először, mert osztrák, másodsor, mert a kisvasut villamossá való átalakítása iránt már folynak a tárgyalások és

ha a kisvasutból villamos lesz, megszűnnek a közlekedési zavarok s nem lesz szükség a bécsi cégek ajánlatára.

— **Azbajai miliós pör.** Szabadkáról táviratozzák: Ma terjesztették fel a bajai kereskedelmi és iparbank ismert milliós pörében a felebbezést a szegedi ítélőtáblához. Az ítélet 22 nyomtatott oldalra terjed és azt Salárdy József törvényszéki bíró készítette.

— **Eljegyzések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a múlt héten eljegyzést kötöttek: Cserecsy Lajos Szabó Máriával, Sebestyén János Nagy Erzsébettel, Szücs Gusztáv Kémeri Mikó Vilmával, Szabó Imre Madai Eszterrel, Bornyi Gyula Ecsedi Zsuzsánnával, Diheň Sándor Vértesi Juliánnával, Jó Ferenc Csorba Juliánnával, Szemánkó Albert Izsvák Máriával. — Menyasszonyi kelengyék, valamint női divatáruk legjobb minőségben, szabott áron beszerezhetők Szépe Lajos üzletében Kosuth-utca 6.

— **Az élet drámáiból.** Egy szegény özvegy asszonyról van itt szó, aki betegen fekszik lakásán s magával tehetetlen árva és nyomorék kis leányával együtt a legnagyobb nélkülözéseknek van kitéve. A közönség figyelmét felhívjuk a szegény asszonyra s nyomorék kis árvájára. Mindennemű adakozásokat elfogad özvegy Szána Györgyné Veres-utca 32. sz. a.

— **Lippa szenzációja.** Lippáról táviratozzák, hogy tegnap délután egy nagyobb-nak látszó léggömb volt Lippa fölött látható, még pedig északról déli irányban haladva. A léghajón, mely a szél által kergetve igen szabálytalanul mozgott, távcsövön nézve egy zászlócska látszott. A látványnak sok bámuloja volt.

— **Lépfenében megbetegedett ember.** A debreceni közkörház sebészeti osztályára a napokban beszállították Baranyai László timársegédet, aki egy állati bőr cserzése közben bal felső karját vérgérgéretté és most lépfene betegségben fekszik a kórhágyn. Hogy a lépfene állati bőr hogyan került a timárhoz, az eddig megállapítható nem volt. Baranyai László kezelőorvosa. Berencsy Zoltán dr. határozottan megállapította, hogy Baranyai László lépfenét kapott. A beteg előadta az orvosnak, hogy egy bőr cserzése közben megvágta a bal felső karját és a betegséget ily módon kapta meg.

— **Tűzek a vidéken.** Hajduszoboszlón Kovács Gábor bankpénztárnok háza leégett. A kár meglehetősen nagy, de biztosítás útján megtérül. — **Karcagról táviratozzák:** Tűz pusztított a községben, amely azonban hazánkban nem tett kárt. Összesen mintegy 4000 kereszt gabona lett a tűz martaléka.

— **Új ipartelep.** Örömmel értesülünk, hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohn-féle téglagyárak most Békéscsabán is nagyszabású telepet létesít. A tulajdonosok elismert szakavatottsága és erélyessége bizonyára ezen új telepet is rövid idő alatt elsőrendű iparteleppé fogja emelni.

— **Sikkasztó fuvaros.** Alaposan pörül járt tegnap egy tejkereskedő, aki méltatlan egyénre ruházta bizalmát. Schvartz Samuel mártonfalvai fűszerkereskedő tegnap reggel fuvarosát, Miklós Imrét 400 koronával beküldte vásárolni Debrecenbe. A fuvarosnak azonban nyoma veszett. Megszökött a reábizott pénzzel. Hiába várta a gazdája haza, — valószínűleg elitta a pénz egy részét, a maradékkal pedig nem mert hazamenni. A debreceni rendőrségnek még eddig nem sikerült a sikkasztó fuvarost elfogni.

— **Ki szeméit kiméli és egészségesen megtartani kívánja,** budapesti látogatása alkalmából el ne mulassza felkeresni a világvárosi berendezésű Oculárium szemüveg szakintézetet Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15., félemeleten. Az intézetben egész napon át 9-7-ig szakorvosok megfelelő szemüvegeket díjtalanul rendelnek. Az Oculárium különleges szerkezetű orrcsipetűi minden orrformára illenek. Szemüvegek és orrcsipetűk 3 koronától feljebb.

— **Házasságkötések.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Biró József Buluczky Ilonával, Debreczeni Sándor Pócsi Erzsébettel, Hajdu László Fekete Piroskával, Törös József Bujdosó Zsuzsánnával, Nagy Lajos Papp Eszterrel, Bakó András Molnár Paulinával, Szakál János Györi Rozával, Erdei János Gencsy Zsuzsánnával, Székely János Sarkadi Rózával, Schaf Ferenc Kovács Rozával, Dudás István Nagy Juliánnával, Hoch Gyula Molnár Juliánnával, Szikora Imre Kereszturi Eszterrel.

— **Rejtélyes közapor.** Nyári időben pontos következetességgel tér vissza a titokzatos kőbombázások szezonja, hol a fővárosban, hol a vidéken. Aradról írják, hogy az Illés-utcában tegnap körülbelül nyolc órán keresztül hullottak a kövek Molnár Albertnének a 23-ik szám alatt lévő házába. Gyorsan követték egymást a kavicsdarabok és az üveglablakok csörömpölve törtek össze. A halálra rémült asszony rendőri segítségért küldött s mire megérkezett a rendőrség, a kövek már a szomszédos házat is ostromolták. A titokzatos kődobálót, bár átkutatták az egész környéket, még sem tudták megtalálni.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybeli állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Weisz Róza izr. 10 hónapos, Szabó István ref. 66 éves, Milesch Márton r. k. 65 éves, Nagy Sándorné ref. 25 éves. — Temetkezéseket legelőnyösebben vállal, úgy egyszerű, mint diszes rendezésben Dank M. utóda Dankó Béla temetkezési intézete.

Ajándéktárgyak beszerzésekor ne feledkezzünk meg Mentze Henrik előnyösen ismert áruházaról, mert ott minden szép, jó és olcsó.

Vihar okozta katasztrófák.

Szeged, augusztus 9. A város fölött óriási vihar vonult végig. Orkányszerű szélvész kerekedett, mely óriási károkat okozott mindenfelé.

A vihar ledöntötte az ujszegedi kendergyár nemrég épített hatalmas kéményét. A kémény a szárítóműhely tetejére zuhant. Az óriási súly alatt a tető beszakadt.

A helyiségben 100 munkás tartózkodott. A romok maguk alá temették a munkásokat. A zuhanás robbaját szomszéd városokban is hallották. Régi hírek kerültek forgalomba. 40 hallotról beszélnek. A mentési munkálatok most folynak. Eddig 4 halottat találtak, 14 munkás súlyosan sebesült.

Nagybecskerek. A vihar a csendőrkaszárnya tetejét lesodorta. A villám belecsapott a görögkatholikus

Az üzletátalakítás befejeztével az olcsó kézimunkavásár megkezdődött

KRAUSZ GYULA

o o o o o kézimunka és rövidáru üzletében, DEBRECZEN, Kosuth-utca 15. szám. o o o o o

templom tornyába és felgyújtotta. A tüzet nagynehezen eloltották. — A vihar a határban mindenütt nagy pusztítást vitt véghez.

Serravallo

Vasas Kina-ⁿ

A bécsi 1906. évi egészségügyi kiállításán államdíjat és aranvérméret nyert.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő, vérjavító szer. — Kiválóan jóízű.

Több mint 5000 orvosi elismerő nyilatkozata

Kapható:

J. Serravallo-nál
1229 Triesz-Barcola.
A gyógyszerárakban 1/2 lit. ü. 2 kor. 60 fill.
1 lit. ü. 4 kor. 80 fill.

NESTLÉ

GYERMEKLISSZTJE

csecsemők, lábbadozók, gyomor bajosok részére.

A legjobb alpesi tejet tartalmazza.

Gyermekápolásról ismertető iratokat ingyen küld: **NESTLÉ**
Bécs I. Biberstrasse 11.

SANATOGEN

megbecsülhetetlen erősítő és frissítő szer mindazoknak, akik rosszul érzik vagy bágyadságról panaszkodtak, de különösen idegesek és gyengéknek.

Több mint 7600 orvos által fényesen ajánlva. Kapható gyógyszertárak és drogeriákban. Hálalirakat bérmentve és ingyen küld **BAUER Cie Berlin S. W. 48.**

Távirat és telefon.

Szmrecsányi püspök balesete.

Budapest, augusztus 8. A nagyváradai káptalanhoz távirat érkezett, mely arról szól, hogy Szmrecsányi Pál püspököt Saint-Maurisban, hol üdülés végett tartózkodott, baloldali szél érte. — Nagyváradon nagy megdöbbenést keltett a hír, melyet azonban ez ideig nem erősítettek meg. A káptalantól holnap többen elutaznak a nagybeteg püspökhöz.

Törökország kölcsöne.

Berlin, augusztus 8. A Berliner Tagblatt jelent Londonból: A török kormány azon fáradozik, hogy Angliában kölcsönt vegyen föl abból a célból, hogy a török flottát megerősítse. Az angol kormány támogatását a kölcsöntervhez már előre megígérte.

A visszavont reformjavaslatok.

London, augusztus 8. A Times jelenti Pétervárról: Ma hivatalosan is közzé fogják tenni, hogy az orosz-angol macedonai reformjavaslatokat visszavonják.

A nagy-horvát mozgalom áldozata.

Zágráb, augusztus 9. A nagy-horvát mozgalomról szóló szenzációs leleplezések kapcsán az egyik bomba-merénylet tervezőt, Tribicsevics fogalmazót, hasonló nevű képviselő testvérét letartóztatták. — A fogalmazó börtönében, öngyilkos lett, felakasztotta magát.

Rablás a vonaton.

Budapest, augusztus 8. Rouen és Trouville közt — így jelenti ezt egy Párisból érkezett távirat — vakmerő rablógyilkossági kísérlet történt. Egy Lemaire nevű francia urhölgy utazott első osztályú kocsiban. Trouville közelében egy ember lépett a kupéba, vaskopollyal megtámadta és súlyosan megsebesítette az asszonyt s elrabolta sok ezer frankra rugó készpénzét és értékpapirjait. A rabló azután megrántotta a vészféket s a vonat eközben megállt. Mialatt a vonaton zűrzavar és pánik keletkezett, a gonosztevő leszállt a vonatról és elmenekült. A súlyosan sebesült hölgy a halállal vívódik. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy a tettes nem volt más, mint a hölgy kísérője, egy Duarte Guzmano nevű portugál ember, aki azóta eltűnt. A rendőrség most köröző levelet adott ki ellene.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Palóczy Máttyás, — A nővér, — Becsületes emberek. — Az öreg kegyelmes fiatalsága című tárcaköltemények jönni fognak.

P. J. Mi azoknak a régebbi tárcakéziratoknak színét se láttuk.

A t. gazdálkodó közönség

szives figyelmébe ajánlom igen jó minőségű

nyirfavessző seprőimet,

darabja 14 krajcár. — 10 darab 1 frt 30 kr.

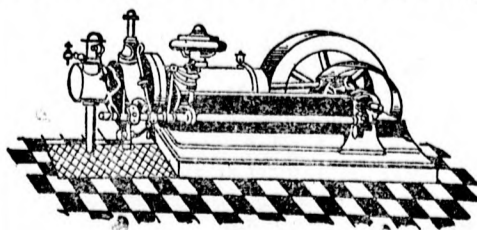
Simon Mihály

deszka- és épületfa raktárába
Postakert, a Falk kefogvár mellett.

Elvitathatatlanul a világ legjobb nyersolaj-motorja a szabadalmazott

„Plewa“-féle nyersolajmotor

Magyarországon számos malmokban a legjobb sikerrel üzemben. Üzemköltség kb. 1—2 fill. lóerő és óránként. Számos elismerő köszönő levelek.

Szivógáz- és benzinmotorok, benzinlokomobilok és cséplőszerelvények minden nagyságban a legjobb minőségben és legmesszebbmenő jótállás mellett szállít

Dénes B. BUDAPEST, Iroda és raktár V., Lipót-körút 15. szám. a. Árjegyzék és költségvetés ingyen.

Gazdaközönség szives figyelmébe!

Ajánlom a Selypi cukorgyár **Kinosem**

erőtakarmány-át

lovak, szarvasmarhák, tejelő állatok, sertések, juhok és baromfiak takarmányozására, **megrendelhető:**

Horváth Gusztáv

vezérképviselő DEBRECEN, Teleky-utca 79. sz.

Akár szép, akár esős idő.

Ma és mindennap

modern mozi

Az „ANGOL KIRÁLYNÉ” szálloda kert-helyiségben, a világhírű Edison R. társaságtól, első rendű cigányzenével.

Kezdeté este 9 órakor. Beléptidij nincsen.

Legkellemesebb szórakozó hely családok részére. — Kitűnő ételek, italok és kiszolgálattól gondoskodva lesz. — Kiváló tisztelettel

Kaszás János tulajdonos.

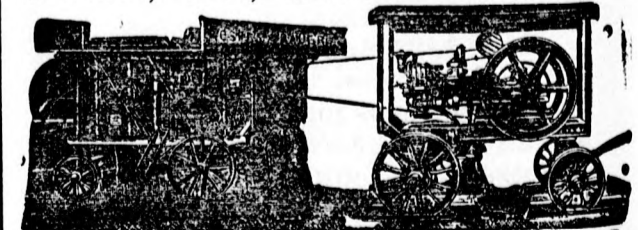
Eladó

egy db POLKE-féle 4 lóerejű légszesz-motor

teljes felszereléssel együtt. — Értekezheti Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában, ahol a motor üzemben megtekinthető.

OSERS és BAUER

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81—88.

Benzin-lokomobilok

Benzin-motorok, szivógáz-motorok.

A jelenkor legolcsóbb üzemereje. Üzemköltség óráerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek. Elsőrendű, szolid gyártmány. Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk. Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és Társai, Szász-Vesszős 8 HP cséplő szerelvény, Papp János Iháros-Berény 8 HP, Nagy J. Tsa Boglár 6 HP, Takács Imre malomtulajdonos Pásztó 75 HP szivógáz-telep, Stenger Vilmos Nagy-Topolovecz 50 HP és még számos nagy urad.

Zalálmányok és fogalmak

Keresünk folyton jó és szabadalommal védhető találmányokat átvenni és értékesíteni azonnali magas készpénz fizetéssel vagy nyereségrészesedéssel az egész szabadalom tartósága alatt

Találmányok melyek még nem állnak hivatalos védelem alatt, általunk eszközöltnék, illetve megkerestetnek.

Ugyszintén minden szabadalomjogos és szabadalomtechnikai ügyekben költségmentesen adunk felvilágosítást.

Ajánlatok intézőndők: Patentanwälte Ingenieur Krug und Professor Aquilar Basel (Schweiz) Freiestrasse 32.

Szabadalmi hivatal találmányok és szabadalmak eszközzése és értékesítésére az összes országokban.

A kérdések duplaportóval látandók el.

Finom és durva

korpát

vaggon számra f. év augusztustól 1909 májusi átvételre legelőcsöbben szállít

Horváth Gusztáv

Teleki-utca 79. szám.

Valódi brünni szövetek

• az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 8-10 m. hosszú	1 szelvény 7 korona
színes (fűzárak)	1 szelvény 10 korona
hossz (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
előgondolt, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt feleke szálloruhához 20. — K. árt. szállítás felöltözéssel, turistalódot, helyenkint stb. stb. gyári árakon küld a mint megtekinthető és szállás díj mindenütt kimerít postgyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a megismerő élves, ha szövetvásárlásánál kártyát Siegel-Imhof cég név, a gyári piacra rendelés, igen jelentékeny.

Szabott, legelőcsöbbs árak. Úrúrnak választék. Minták, figyelmes kiválasztás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

szuperfoszfátot

és minden egyéb

mütrágyaféléket

elismert kitűnő minőségben legelőcsöbben szállít

Horváth Gusztáv

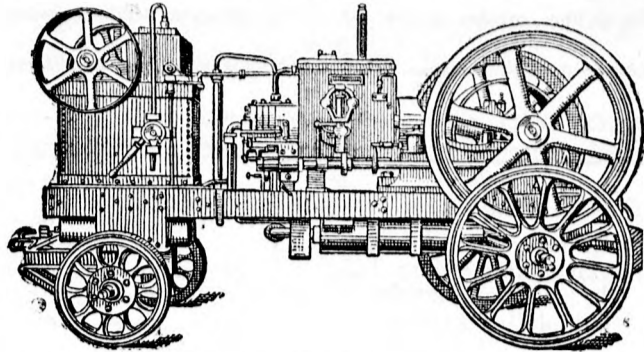
Debreczen, Teleki-utca 79-ik szám.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
81. szám alatt.

Saját műhely!
IX. Mester-utca
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1—1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomdák, műhelyek, szivattyúk stb. meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

Éladó

6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben fajszoállóval beültetve közel a városhoz. — Értekezhetni: Vályi Nagy Gusztáv ügyvéddel Csapó-utca 22. szám.

Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágák! Száritott feká és száritott seretéstrágya! Elsőrendű szőlőtrágák waggonszámra legjutányosabban megrendelhető.

Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,

Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott kőszén mész, waggonszámra 1—3 évre, kötésre vásárolható.

Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az idegerősítő **MUIRACITHIN**

első helyen áll. Az idegbetegek képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen időelötti gyöngye szervezetűek, vagy idegbetegek nem hagyhatják figyelmen kívül. Az időelötti idegesség, a túlmunkásság, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és betegé teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletnek, mint étvágytalanság feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság stb. állandó kísérői az időelötti ideggyöngyességnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát idejekorán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog ajánlani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria—Magyarország részére: Hirschen-Apotheke, Wien VII. Westbahnstrasse 19. — Gyár: Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu Friedrichstrasse 48.

GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY. (STEIERORSZAG.)

Nyári évad: Május 15-től okt. 1-ig. — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavulatok: Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei, idegbajok, rekonvalescencia. — Gyógyeszközök: Inhalációs és pneumoterapia, szén-savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás Johannis-kut, Klausenforrás. — Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.
 Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bekezdik.
 Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Előkelő fiatal uriember csinos urhölgy vagy urleány érdeknélküli ismeretségére vágyik. Diszkrét tiszti becsületű. Leveleket „Rang és szerelem” jelige alatt a kiadóhivatalt továbbít.

Barna fiatalember megismerkedni óhajt olyan csinos érdeknélküli leánnyal, kivel az esti órákban titoktartással néhány kellemes perceket eltölthetne. Levelek „Estére” címre kéretnek a főpostára posterrestante.

Utítársnak nagyobb utra ajánlkozik szerény díjazásért intelligens 25 éves fiatalember. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Louis” jeligére.

Ajánlat.

Raktár világos, tiszta száraz kiadó Lukács Vilmos és Testvérénél Hatvan-u. 5.

Öndődon a Verébdűlőben 36 hold föld tanyával, azonnal kiadó, értekezhetni Piac-utca 17.

Kézimunkák készítését a legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig, distingvált ízléssel, nagyon mérsékelt díjazásért készítik. Címegyemondja a kiadóhivatal.

Figyelem!

Figyelem!

Villamos villágítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamos-osengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legújabb és legbiztosabb eszközökkel

FÖLDVÁRI L.

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villágítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezeték is rendezek be. Tanuló félévetitk.

Urak és hölgyek, kik sorsjegyek eladása által havi 200—500 korona könnyű mellékjövödményre szert akarnak tenni, forduljanak ajánlataikkal a „Budapesti bank és váltóüzlet Fehér M. és Társa” Budapest, Báthory-utca 6. céghez.

Egy nőtény kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

Cimbalom pedálos, teljesen új, gazdagon diszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

Fényképező gép 18—18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmáttal és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

Két szép nagy utcai szoba, folyosóval garcon lakásnak kiadó, Teleki-u. 79.

16 katasztrális hold irtott föld a Nagy Cserén eladó. Bővebbet a kiadóban.

Kereslet.

Egy lakatos tanuló fizetéssel felvétetik, Csillag-utca 25. szám alatt.

Tex-cipőgyárba faszeges munkások felvétetnek. Csapó-u. 11.

Teljes ellátást lakással keresek rendes jóravaló izr. családnál 10 éves fiúnak, ne távol a főrealiskolához. Ajánlatokat kérek Héber Adolf Tiszaszentimre.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasaa szer a

MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihailovits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál. Villagítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568. 1068

DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

*** Kistemplombazár. ***

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg- és divatáruház.

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

nagy raktára!!

Az

Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő francia gyapju

„Delinek”

métere

43 krajczárért

lesznek elárusítva.

5

Elegáns façon!

Heti gyártás 15000 pár.

Kitünő hirnevünket

szolid alapelveinknek

köszönhetjük.

CIPŐÁRUINKAT

Honi ipar.

Férfi cugos cipő, erős bőrből	frt. 3.30
Férfi füzös cipő, kitünő Box-bőrből	„ 4.50
Férfi füzös cipő, valódi Box-Calf-ből, kedvelt sétánycipő	„ 5.75
Férfi füzös cipő, legfinomabb Chevauxból, igen könnyű, Goodyear varrott	„ 6.—
Férfi füzös félcipő, finom Chevauxból, Goodyear varrott, elegáns kivitelű	„ 5.50
Férfi gombos cipő, I-a Chevauxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 7.—
Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style	„ 7.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkelből.

Különlegesség
„Goodyear Welt”

árakban.

A jelenkor
elismert legjobb
minősége.

Legnagyobb választék!

1200 munkás és hivatalnok.

a cipő talpába bélyegzett gyári védjegy és a szabott alacsony és versenyképes árak mellett adjuk el.

Honi ipar.

Női félcipő, erős bőrből, mindennapi használatra	frt. 2.30
Női füzös félcipő, fekete Chevauxból, nagyon elegáns	„ 3.50
Női füzös cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozásu	„ 4.—
Női füzös cipő, I-a Box-Calf-ből, nagyon elegáns, Goodyear varrott	„ 5.50
Női gombos cipő, legfin. Chevauxból, Goodyear varrott, elegáns façon	„ 6.—
Női félcipő, legjobb amerikai, sötétbarna Chevauxból, Goodyear varrott, legfinomabb kivitelű	„ 5.50

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

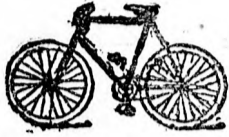
„TURUL” cipőgyár r.-t. debreceni főraktára Piac-u 48.

Okulárium

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15. félemeleten. Wien, I. Kärtnerstrasse 39. Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetéke alatt. Szemüvegek és orrsíptetők 3 koronától feljebb. Színházi és távesövek minden kivitelben dus választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Kerékpár, varrógép,
gramafon, villamos-

sági cikkek és mindennemű alkatrészek állandó raktára. Nagy választék lemez-újságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémésztergályozást, zománcolást, nikkellezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.

Geller és Németh
Debreczen,
Hatvan-utca 8. szám.

Hirdetmény.

A Nagykárolyi Hitelbank Részvénytársaság közhírré teszi, hogy Nagykárolyban a M. á. v. pályaudvar közelében 25,000 métermázsza befogadó képességű

termény és áruraktárt

létesített, amely f. év augusztus havában fog átadatni a forgalomnak. A beraktározott terményekre és árukra olesó kölcsönt ad a részvénytársaság. Mindennemű kölcsönügyletek leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítottatnak.

Állandó betétek után 5 százalék kamatot fizet az intézet.

Nagykároly, 1908 július hó.

A nagykárolyi Hitelbank R. T.
Igazgatósága.

Templomi és egyéb disztárgyak

evőeszközök, tálcák stb. aranyozása és ezüstözése. Kardok, sarkantyuk, korcsolyák, kocsis-, gép és bicikli részek. Kirakat állványok stb. nikkellezése. Csillárok átalakítása, osizolása és galvanizálása. 806

Debreceni Galvanizáló Intézet Debreczen, Piac-utca 43. sz.

Fontosság! Lehetőségesség! Saját érdekében hirdessen kizárólag **LEOPOLD GYULA** hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 napra hatályos képviseltetés!

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, bőrkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-főle **TYUKSZENHALÁL** ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb sósborszesz az **ERŐ SÓSBORSZESZ** ára 2 K, 1 K és 80 fillér.
Postán szállítja utárvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kozmetikai laboratórium. **GYÖR, BAROSS-UT.**

Csemege-konzervek BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, izet, szörpök, gomba-, hus- és ízlelőkonzerveket, nemes borovicákat, legújabb minőségben szállít - olékelőbb minőségűekhez képest. **BÉLHURUT** (hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle fekete áfonyagyógybőr, kapható gyógyszerészeknél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít olékelőbb minőségűekhez képest. **Felkai Konzervgyár, Barta József** Felka (Szepesmegye). - Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.** Rendkívül kellemes ízű, erősíti, tisztítja a vért. **Kia üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor.** Kapható gyógyszerárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legezölidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza** Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
legelőkeltebb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postai számla üdés **„FÉHÉR GALAMB”** gyógyszerár Budapest, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93
Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle fergét a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vésés levéltetűt és egyéb kár- és veteményben kártékony állatokat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védezőszer szunyog és darázs ellen. Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk a feltétlen eredményt.
Vesérképviselőik Magyarország részére: **DIAMANT és VADAS** Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-61.

BOGDÁNY
szerencsége páratlan!
Vásároljunk osztály-sorsjegyet csakis **BOGDÁNY S.** fővárosi sorsjegyjárodánál. BUDAPEST, KÁROLY KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
8 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógytára Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollent-títek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal Beretvás-MIGRAIN-pasztillát, mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. 1 doboz 1 kor. 20 fillér. Minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. **Fővárosi BERETVÁS TAMÁS KISPEST,** Rákóczi-utca 2. Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

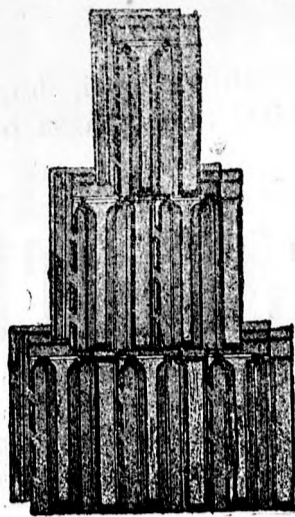
PARIS SZÁLLODA
Szállodás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.
100 azoba 2-20 K-tól feljebb, tisztálkodási és villanyvilágítással együtt. Fürdő, melegvíz, kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J. KATZER
homopátiái rendelő-intézet
Idült betegségekben szenvedők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.
szőrmecáruai elsőrangúak és az egész világon el vannak terjedve. Első és legnagyobb molylár ellen védő részv. társ.

BOHN M. és TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedőcserep 272. szám.

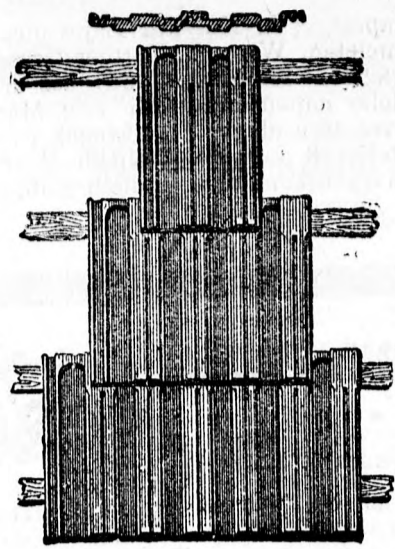
Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

Bohn-féle téglagyarak

Nagykikindán és Zsombolyán. — Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák.

50 millió évi gyártás
a cs. és kir. szab. BOHN-féle biztonsági átfedő cserepekből. VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva. GYATMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.

Legolcsóbb, legszebb tetőzet.
Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány. Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253. szám.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kónes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

1322

Az igazgatóság.

Telefon 210.

Telefon 210.

Földes Sándor

elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legelőkelőbb és szakszerűen készít villamos villágítási-erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villancsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Több millió korona

20-30-40-50-65 évi törlesztésre **olcsó kamat** mellett kiadatik.

Földbirtokra, házra és kezességre.

Kölesönök már 500 koronától kezdve folyósíthatók. Nagy kamatu kölesönök **olcsó kamatu** kölesönre konvertáltnak. Bárkinek szívesen ad felvilágosítást

Hartstein-Banküzlet

Debreczen,

Piac-utca 88. szám. — Telefon 392.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvesz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

Zsák

és ponyva

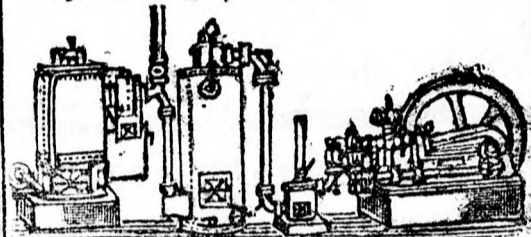
csakis

Wiener Adolfnál

kapható olcsón zsák- és ponyvát kölcsönző intézete

Debreczen, Kossuth-utca 27. sz.

Legmészebbmő-jelöltés! Kedvező

DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
egyik legrégebbi és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az elismert

legelőkelőbb
leggyorsabb
legszilárdabb
járatú
legbiztonságosabb és
legolcsóbb
üzem

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-

Motorokat és lokomobilokat

Vezérképviselőt és raktár: **Gellért Ignác és Tea**
Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon szám: 12-91

Ügynökök, akik szabóknál vagy privetve, ugyisintén azon urak, akik gyári vállalatoknál vagy más irányban terjedelmes ismerettségel bírnak, egy gazdagon felszerelt összesajta **posztó és szöveteiből** álló mintagyűjtemény által nagy keresetre tehetnek szert. Ajánlatok a bizonyítványokkal e lap kiadóhivatalába küldendők „Tuch Exporthaus” jellegére.

BUZIÁSI PHÖNIX

ASVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál.

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.
Üdít, gyógyít. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógmódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: **Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buziasífürdőn.**
Debreceni főraktár Grünberger és Glück oégnél.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.